

Arnhem, vrijdag 16 september 2011

‘In de schaduw van de brug’

Hans Esmeijer

Voormalig gedeputeerde Provincie Gelderland

Burgemeester, dames en heren, hartelijk welkom in het Huis der Provincie. Zo noemen we dat hier. Ik ben dan wel geen gedeputeerde meer, maar ik heb hier tot voor kort zo lang gewerkt, bijna gewoond, dat ik hardop durf te zeggen dat ik denk dat dé Provincie het heel erg fijn vindt dat u er bent. In dit huis, voor deze gelegenheid en voor een belangrijk thema.

Dit prachtige gebouw bestaat sinds 1954. Het is nieuw gebouwd omdat het provinciehuis aan de zijkant van de Markt met de hele omgeving hier in de laatste herfst van de oorlog is platgebombardeed en –geschoten. Hier zijn, hier werken, staat in een bijna fysieke verbinding met dat verleden. In dit bestuurlijke centrum van de Provincie Gelderland gaat het vandaag en alle dagen over de toekomst. Zo worden hier het verleden, in het heden, ook de toekomst verbonden. Bestuurders, politici, ambtenaren werken hier aan een betere toekomst voor de Gelderse bevolking. En ze doen dat met een schuin ook naar de brug. De brug die in september ’44 een brug te ver was. De brug is dus altijd in de nabijheid van het provinciehuis, ook als inspiratiebron voor het provinciebestuur.

Een brug is de verbinding tussen twee oevers. Een brug staat ook vaak symbool voor iets dat onbereikbaar lijkt, maar waarmee toch een verbinding tot stand kan worden gebracht. Tegenstellingen kunnen worden overbrugd. Tegenstellingen tussen mensen, tussen generaties, tussen volkeren, tussen politieke systemen. Iemand, een organisatie, iets kan een brugfunctie vervullen. En daar gaat deze conferentie over. Of de Verenigde Naties ook zo’n soort brugfunctie zou kunnen vervullen, naar een betere toekomst. Maar ook een stichting als de Stichting War Requiem – Bridge to the Future, is zo’n bruggenhoofd, de stichting die onder andere deze conferentie jaarlijks organiseert. De stichting probeert een brug te slaan tussen de verschrikkelijke ervaring op deze plek in 1944 en een toekomst waarin volgende generaties zo mogelijk gevrijwaard zijn, worden, blijven van oorlog. En zo krijgt dit schuldige landschap – Armando – een positieve duiding, toekomstgericht.

Ik heb begrepen dat het vanmiddag vooral gaat over de betekenis van de Verenigde Naties voor een nieuwe wereldorde, waarin vrede en veiligheid de hoogste waarde vormt. Een

interessant onderwerp. Het is mijn inschatting dat de oprichting van het instituut van de Verenigde Naties in 1945 een hoogtepunt in de menselijke beschaving betekent. En sindsdien hebben de Verenigde Naties zich ontwikkeld tot een platform waarin naties met soms geheel verschillende belangen, opvattingen, systemen, waardeoriëntaties elkaar ontmoeten, met elkaar in gesprek zijn en er alles aan proberen te doen om te voorkomen dat een conflict met wapens wordt beslecht. Waar eeuwenlang, vooral in internationaal verband, het recht van de sterkste gold, is daarin een kentering gekomen. Nee, we zijn er nog lang niet, maar er tekent zich iets af van een politieke structuur, wereldwijd, die begint te lijken op een machtenverdeling die teruggaat op graaf De Montesquieu. Een wetgevende macht, een uitvoerende macht, een onafhankelijke rechtsprekende macht en een sterke arm in de vorm van een internationale troepenmacht. De Algemene Vergadering, wetgevende macht, Veiligheidsraad die zo'n belangrijke rol speelt in vredesoperaties, de verschillende instituten en fondsen als Unicef, Unesco, WHO, de Wereldbank, het Internationale Gerechtshof. Met vallen en opstaan wordt er toch iets zichtbaar van een mogelijke nieuwe orde in de wereld. Zeker, het recht van de sterkste is nog lang niet uitgebannen. En soms denk ik, gelukkig maar. Maar er is hoop, en dat blijkt ook uit de actie van Hope XXL. Een manifest van 100 uitspraken, hier in deze regio door jonge mensen geformuleerd. En nu al staat vast dat dit niet in deze regio blijft, maar nationaal wordt, Europees wordt, zelfs zijn er al afspraken gemaakt met de secretaris-generaal van de VN. Zo kan het dat hier in deze omgeving, in de schaduw van de brug, hele mooie dingen tot stand komen die wereldwijd betekenis krijgen.

Ik heb hoop, of ben ik naïef en te optimistisch? Het antwoord kan ik daarop niet geven, daarvoor komt vanmiddag een keur van fantastische sprekers aan het woord. Dit is een belangrijk debat. Het gaat over onze toekomst, tegen de achtergrond van een verleden waaruit we moeten leren, waarom het zo vaak, zo ontzettend fout kon gaan. Deze plek verwijst ernaar. Moge deze plek, dit huis, deze middag, u inspireren om een nieuwe orde in de wereld, een wereld zonder oorlog, dichterbij te brengen. Zolang mensen met elkaar praten vechten ze niet. Zolang ze praten is er een kans op een vreedzame oplossing voor belangentegenstellingen, conflicten. Maar het gaat niet over *zij*, het gaat ook over *wij*. Zolang wij met elkaar praten leren we elkaar beter kennen, en zijn we in de gelegenheid om in de ander iets van onszelf te herkennen. Zoals in het slot van het War rewuiem van Benjamin Britten wordt gezongen, bijna een verzuchting, *I am the ennemy you killed my friend*, daar gaat het om, *Alle Menschen werden Brüder*, het Europese volkslied. En een kreet als *It's your World*, het motto van de Verenigde Naties. Ver-e-nig-de Na-ties, is de naam van een internationale verdragsorganisatie, maar 'verenig de naties' is ook een opdracht, een bevel. Het is hoe je de klemtoon legt. Het debat gaat vandaag niet alleen maar over anderen. Het gaat ook over ons zelf. En in dat besef wens ik u een goede en vruchtbare conferentie toe. Hier, in de schaduw van de *Bridge too Far*, die voor ons de betekenis heeft gekregen als de *Bridge to the Future*.

Ik wens u een goede conferentie toe.